

РОЛЬ ПРОВІЗОРА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РАЦІОНАЛЬНОГО ЗАСТОСУВАННЯ АНТИСЕПТИКІВ ПРИ ЛІКУВАННІ БОЛЮ В ГОРЛІ

Шуміліна С. С., Вєтрова К. В.

Національний фармацевтичний університет, м.Харків, Україна

Кафедра клінічної фармакології та клінічної фармації

sofa100fleshbary@gmail.com

Біль у горлі є частим симптомом, що супроводжує гострі респіраторні вірусні захворювання (застуду).

Однак біль у горлі може бути симптомом і більш небезпечних хвороб (ангіна, скарлатина, круп тощо). Часто пацієнти для того щоб якнайшвидше позбавитися болю в горлі та заощадити свій час, гроші на візит до лікаря, вдаються до самолікування.

Серед фармакологічних груп лікарських препаратів (ЛП), що застосовуються для лікування болю в горлі, головне місце посідають антисептики.

Одну з провідних ролей у забезпеченні раціонального лікування болю в горлі антисептиками відіграє провізор.

Він має з'ясувати кого турбує біль у горлі (дитину, вагітну жінку тощо), як давно виник, скільки часу триває, а також виключити «загрозливі» симптоми, що вимагають негайного звернення до лікаря (важке дихання, неможливість промовити декілька слів між вдихами, порушення ковтання, різке збільшення піднебінних мигдалин, нальоти або виразки на них, яскраве «палаюче» почервоніння горла, збільшення та болісність лімфовузлів, підвищення температури тіла більше 38,5-39 °С, біль в горлі, що супроводжується шкіряною висипкою, сильним болем голови, вушей, живота, зміненою кольору сечі).

До загальних рекомендацій при лікуванні болю в горлі відносять рясне пиття теплої рідини, сухе тепло на ділянку шиї (зігрівальні компреси, світлотеерапія лампою «Біоптрон»), утримання від паління, вдихання тютюнового диму, вживання алкоголю, гострої, холодної або надмірно гарячої їжі. Маленьким дітям, які не вміють полоскати горло, полоскання можна замінити частим (кожні 1–2 години) питтям теплого чаю з лимоном або підігрітого фруктового соку.

Вибір оптимального ЛП з групи антисептиків для лікування болю в горлі засновується на індивідуальних особливостях пацієнта. Так, ЛП, що містять фенол, з обережністю призначають хворим з порушеннями функції печінки, а також жінкам у період вагітності та годування груддю, а пацієнтам з порушеннями функції щитоподібної залози не призначають препарати, що містять йод.

Хворим на цукровий діабет призначають ЛП у вигляді льодяників та пастилок, що не містять цукор. ЛП у формі аерозолів рекомендують до застосування у дітей віком від 6-8 років, коли дитина не опирається та вміє керувати диханням. У період вагітності та лактації можливе застосування місцевих ЛП, що містять бензалконію хлорид, бензидаміну, деквалінію хлорид, а також розчинів антисептиків для полоскання (Стоматидин).

Після остаточного вибору лікарського препарату фармацевт має прокон-

сультувати відвідувача аптеки щодо умов його раціонального застосування. Перед вживанням місцевих засобів для симптоматичного лікування болю в горлі (аерозолів, льодяників, таблеток для розсмоктування, пастилок) необхідно полоскати рот теплою водою. Полоскання горла розчинами антисептиків проводити кожні 2-3 години.

Лікарські засоби у вигляді льодяників, пастилок, таблеток для розсмоктування необхідно утримувати в роті до повного розчинення і ні в якому разі не розжовувати. Аерозолі для лікування болю в горлі не вдихати.

Після прийому місцевих засобів для симптоматичного лікування болю в горлі необхідно утримуватися від прийому їжі та рідини: пастилок, льодяників та таблеток для розсмоктування – 1-2 години, аерозолів – 3-5 хвилин. Для ЛП, що містять антисептики, слід чітко дотримуватися рекомендованої тривалості лікування (від 3 до 10, у середньому не більше 5 днів).

Перед відпуском лікарського препарату із аптеки фармацевт обов'язково повинен запитати відвідувача чи не приймає він інші лікарські препарати, щоб уникнути небажаних ефектів від лікарської взаємодії.

Так, ЛП, що містять йод і калію йодид, несумісні з відновниками (перекисом водню), речовинами кислотої природи.

При одночасному застосуванні лікарських засобів, які містять лізоцим і піридоксину гідрохлорид, з антибактеріальними лікарськими препаратами (пеніциліни, хлорамфенікол, нітрофурантоїн), спостерігається посилення протимікробної активності останніх.

Молоко знижує протимікробну активність бензалконію хлориду, цетилпіридинію хлориду.

Також провізор має обов'язково попередити відвідувача аптеки про побічні ефекти, що можуть виникнути під час прийому ЛП з групи антисептиків. Наприклад, при тривалому застосуванні ЛП, що містять антисептики, можливе порушення природної мікробної рівноваги ротової порожнини і горла. Прийом ЛП, що містять амільметакрезол, може супроводжуватися відчуттям дискомфорту в шлунку.

При тривалому застосуванні ЛП, що містять хлоргексидин, можливе забарвлення зубів і язика в жовтий або світло-коричневий колір. При прийомі препаратів, що містять місцеві анестетики, можливе відчуття оніміння у роті, що не є побічною дією препарату.

У разі виникнення будь-якого прояву небажаної дії пацієнту необхідно припинити прийом препарату і звернутись до лікаря, про що фармацевт має проінформувати кожного споживача ліків.

Контролююча функція провізора полягає також у попередженні відвідувача про його дії у випадку неефективності лікування: якщо через дві доби покращення не відбулося, стан погіршується, з'являються «загрозливі» симптоми, треба негайно звернутись до лікаря!